

Aprob,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava,
județul Suceava**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava, județul Suceava, are ca obiect verificarea condițiilor de cazare și tratament din unitate și este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

Având în vedere situația excepțională cu care s-a confruntat România în contextul pandemiei de coronavirus, a fost necesară aplicarea unor măsuri ferme pentru combaterea răspândirii COVID-19, iar MNP, ca entitate implicată în monitorizarea condițiilor de viață și a tratamentului aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, a urmărit permanent respectarea prevederilor legale și a standardelor naționale și internaționale în materia respectării drepturilor fundamentale, precum și interzicerea torturii și a altor rele tratamente.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 22.04.2021 a fost efectuată o vizită la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava, județul Suceava, având ca obiectiv consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna (jurist), domnul (medic) și domnul (asistent social), consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, precum și doamna, reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina, județul Suceava. Membrii echipei au vizitat camerele de cazare, curtea de plimbare, spațiile de depozitare, cabinetul medical, grupul sanitar și au purtat discuții, în condiții de confidențialitate, cu persoanele private de libertate care și-au dat acordul în acest sens.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava este amenajat în imobilul în care se află sediul Inspectoratului de Poliție al Județului Suceava și funcționează în baza dispozițiilor Legii nr. 254/19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, ale Hotărârii de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, ale Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Din partea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava au participat la discuții Șeful centrului, personal medical, personal de pază etc.

În cadrul discuțiilor, Șeful centrului a făcut o scurtă prezentare a situației din unitate, precizând că, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava este structura de specialitate care asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, paza și supravegherea, escortarea, punerea în libertate, respectarea drepturilor și libertăților, precum și a obligațiilor ce revin persoanelor private de libertate.

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava era situat la demisolul clădirii Inspectoratului de Poliție Județean Suceava și dispunea de 39 de locuri de cazare dispuse în 14 camere, cu respectarea suprafeței minime și a metrilor cubi de aer pentru fiecare persoană custodiată.

La data efectuării vizitei, în centru erau custodiate 29 de persoane adulte, de sex masculin, dintre care 13 persoane erau transferate de la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, unde nu mai erau locuri disponibile. Cazarea deținuților se făcea în 14 camere (cu suprafața de aproximativ 12 mp), existând posibilitatea diferențierii pe sexe și pe grupuri de vârstă, femeile fiind cazate separat față de bărbați. Camerele erau prevăzute cu câte două ferestre din termopan, în dimensiuni de aproximativ 1300 mm lungime și 560 mm lățime, care se deschideau doar din afară. **Camerele de deținere erau întunecoase, ferestrele fiind acoperite cu gratii care împiedicau pătrunderea luminii și aerisirea. Existau instalații de aer condiționat, însă unele camere prezentau o stare de igienă necorespunzătoare, cu pereții murdari.** În fiecare cameră erau amplasate câte trei paturi cu raft, pe un nivel, masă, raft pentru diverse produse alimentare, televizor. Din totalul de camere existente, două erau prevăzute cu grup sanitar, acestea fiind destinate în special femeilor, minorilor și/sau persoanelor cu afecțiuni medicale. De asemenea, deși camera dușurilor și grupul sanitar comun fuseseră renovate complet prin montarea de gresie și faianță, precum și instalarea a două baterii din inox, antivandal, **la data efectuării vizitei starea de igienă și aerisire era necorespunzătoare. Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră că este necesar să se efectueze mai des acțiuni de igienizare în camerele de cazare și la grupurile sanitare, eventual în baza unui plan săptămânal, precum și continuarea demersurilor pentru demararea proiectului pentru construirea unui centru suprateran, cu dotările și capacitatea corespunzătoare necesităților.**

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură. Deținuții au declarat că primesc lunar hârtie igienică, un aparat de ras, cremă de ras, pastă de dinți și periute de dinți, dar adesea își suplimentează articolele de igienă cu cele aduse de rude, în pachete, motivat de faptul că materialele distribuite nu aveau o calitate mulțumitoare.

Operațiunile de dezinfecție se efectuau periodic și ori de câte ori persoanele private de libertate solicitau. Din observațiile făcute de echipa de vizitare precum și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor în spațiile centrului.

Curtea de plimbare în suprafață de 50 mp era acoperită parțial și era dotată doar cu telefon și două bare fixe (spalieri metalice) încastrate în ziduri, **neavând alt mobilier cum ar fi bănci, masă sau alte aparate de gimnastică (bicicletele fitness erau defecte), astfel că persoanele private de libertate nu aveau posibilitatea de a se odihni sau relaxa,** ci puteau doar să beneficieze de dreptul la plimbare. Conform informațiilor furnizate de personalul centrului, toate persoanele custodiate în centru aveau acces la curtea de plimbare, acestea fiind scoase prin rotație, timp de minim o oră zilnic. La data efectuării vizitei, la curtea de plimbare nu se afla nicio persoană care să-și exercite dreptul la plimbare zilnică. **Având în vedere cele de mai sus, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersurile legale pentru dotarea spațiilor destinate plimbării persoanelor private de libertate cu bănci și masă, precum și pentru repararea bicicletelor fitness defecte, conform reglementărilor legale.**

Membrii echipei au vizitat și sectorul pentru acordarea dreptului la vizită, acesta fiind dotat cu 2 posturi cu dispozitiv de separare, precum și cu sistem audio de comunicație între vizitator și persoana

privată de libertate. Accesul în sectorul pentru acordarea dreptului la vizită se realiza prin intermediul unor intrări separate, la momentul efectuării vizitei fiind înregistrată o persoană privată de libertate care primea vizită din partea membrilor familiei.

Cât privește personalul, schema de personal al centrului prevedea 26 de angajați (1 ofițer - șef centru și 25 agenți, din care 10 la serviciul escortă și 15 la serviciul pază). Din totalul de 26 de funcții, 3 funcții erau vacante (1 funcție la escortă și 2 funcții la pază), ceea ce îngreuna desfășurarea activităților. La nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava își desfășurau activitatea 2 persoane de sex feminin, care lucrau în schimburi pentru asigurarea serviciului de pază și supraveghere, conform dispozițiilor art. 190 alin. (3) și (4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, care prevăd că "în cazul în care în centru sunt deținute persoane private de libertate de sex feminin, serviciul de pază și supraveghere se asigură obligatoriu și de către un polițist de sex feminin" și "dacă în situația prevăzută la alin. (3), centrul nu are încadrat suficient personal de sex feminin pentru a asigura serviciul de pază și supraveghere, administrația centrului dispune măsurile necesare exercitării temporare a acestui serviciu de către personal de sex feminin din cadrul altor structuri, ce urmează a fi instruit pentru îndeplinirea misiunilor și atribuțiilor specifice acestui gen de activități."

Din informațiile furnizate de către personalul centrului, precum și din observațiile membrilor echipei de vizitare, a reieșit că, imediat după introducerea în centru, persoanei custodiate i se comunicau, sub semnătură, date despre posibilitatea de a informa, personal sau prin intermediul administrației centrului, un membru al familiei sau altă persoană desemnată de persoana privată de libertate despre locul unde este deținută, precum și informarea cu privire la drepturi, obligații și interdicții, recompense, abateri și sancțiuni disciplinare care pot fi aplicate conform Legii nr. 254/2013, inclusiv dispozițiile art. 228, alin. 2-5 din Codul de procedură penală cu privire la încunoștințarea despre arestarea preventivă și locul de deținere a inculpatului arestat preventiv.

Din documentele prezentate de personalul centrului, precum și din interviurile purtate cu persoanele cazate în centru, a reieșit că acestea erau vizitate de familie, rude, avocați, prieteni etc.

Cumpărăturile pentru persoanele custodiate se făceau săptămânal, de către o firmă care prelua în fiecare zi de joi comenzile, iar în ziua următoare (vineri) livrau produsele comandate. În afara interdicțiilor legale, persoanelor custodiate în centru nu le erau impuse limite la efectuarea cumpărăturilor, cu privire la cantitatea sau calitatea produselor solicitate.

Erau realizate ședințe de informare a beneficiarilor cu privire la măsurile de autoprotecție în contextul apariției pandemiei de COVID-19. **Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se continue campania de informare și conștientizare privind măsurile implementate în centru pentru prevenirea răspândirii SARS-CoV-2, prin intermediul materialelor tipărite (broșuri, flyere).**

Referitor la acordarea asistenței medicale, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava dispunea de un cabinet medical, unde se efectua vizita medicală a persoanelor custodiate. Cabinetul medical era dotat cu mobilier de strictă necesitate (canapea consultații, birou medic, dulap pentru păstrarea registrelor medicale) și de asemenea cu aparatură medicală: tensiometru, glucometru, termometre, pulsoximetru. Există un aparat de urgență care avea medicamente conform baremului, tratamentele persoanelor reținute fiind păstrate într-un dulap plasat în cabinetul medical al Centrului.

Din relatările conducerii a rezultat faptul că, **la data vizitei, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava nu avea Autorizație Sanitară de Funcționare, documentația pentru obținerea**

acesteia fiind încă în lucru. Din acest motiv echipa de vizitare consideră necesar continuarea demersurilor în vederea obținerii acestei autorizații.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate era asigurată de un număr de 4 medici din cadrul Centrului Medical Județean Suceava, preponderent însă de către unul dintre aceștia, care avea specializarea de medicină de familie, cu un program de lucru între orele 08-15, precum și de un număr de 4 asistenți medicali, tot din cadrul Centrului Medical Județean Suceava, prin rotație, cu program de lucru între orele 08-16. După orele de program și în perioada sărbătorilor legale, asistența medicală era asigurată de aceleași cadre medicale printr-un serviciu de permanență, conform unei planificări lunare. Din relatările personalului medical a rezultat faptul că asigurarea continuității activității medicale se realiza în mod practic de către un singur asistent medical care se deplasa în cadrul Centrului atunci când era solicitat în afara programului.

La nivelul Centrului au fost luate mai multe măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, printre care: au fost asigurate materiale de igienă și echipamente de protecție individuală, atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru personalul Centrului; au fost realizate instruirii ale personalului cu privire la respectarea măsurilor de prevenire a infectării; persoanele private de libertate au fost verificate cu privire la situația epidemiologică (triaj, cazare în camere separate, verificare în bazele de date), monitorizarea stării de sănătate prin termometrizare periodică, testare, acordarea vizitelor doar cu sistem de separare. În urma măsurilor luate la nivelul Centrului, în perioada pandemiei nu a fost înregistrat niciun caz de infecție COVID-19 în rândul persoanelor private de libertate. Au existat 11 cazuri de infecție cu noul coronavirus la angajații din cadrul centrului, de la începutul pandemiei, aceștia fiind izolați la domiciliu și primind în același timp tratamentul necesar, fără apariția de complicații.

Vizita medicală a persoanelor private de libertate se efectua la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către medic sau asistentul medical, în acest caz urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie consultată și de medic, întocmindu-se cu acest prilej o fișă medicală de triaj. Au fost studiate în mod aleatoriu fișe de triaj medical, acestea conținând date despre tratamentele pe care persoanele respective le primeau pe perioada reținerii, eventualele semne și simptome de boală acută, informații despre consumul de droguri sau alcool. Fișele de triaj aveau semnătura sau parafa cadrului medical care le-a întocmit, precum și un consimțământ al persoanei reținute referitor la procedura efectuată. Având în vedere faptul că în aproximativ 40% din cazuri depunerile în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava se efectuau pe parcursul nopții, examinarea inițială a acestor persoane se realiza și în cadrul Unității de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgențe Suceava.

Medicul care asigura asistența medicală acorda servicii de asistență primară persoanelor private de libertate la cererea acestora, în baza unei programări, precum și ori de câte ori era necesar. A fost studiat în mod aleatoriu Registrul de consultații care conținea în anul 2020 un număr de 800 de consemnări, iar în anul 2021, de la început și până la data efectuării vizitei 248 de înregistrări. Erau notate datele de identificare ale persoanei, data acordării consultației medicale, simptomatologia, tratamentul acordat și eventual informații despre evoluția clinică a cazului, existând și semnătura și parafa medicului care a făcut respectiva consultație. Au fost acordate consultații medicale și tratamente pentru afecțiuni respiratorii (rinofaringite, traheobronșite, otite), afecțiuni digestive (sindroame dispeptice, gastroenterite), hipertensiune arterială, tulburări psihiatrice (sindroame depresive, diverse adicții, etilism, tulburări de personalitate), obezitate, epilepsie. La data efectuării vizitei erau custodiate în centru și o persoană cu vârsta de 45 de ani care suferea de nanism hipofizar, precum și o persoană cu amputație la nivelul membrului inferior și tromboflebită, cu vârsta de 49 de ani și care se deplasa cu ajutorul unei cârje. Din analiza documentelor medicale a reieșit că ambele persoane primeau tratament medical corespunzător pentru afecțiunile respective.

Din punct de vedere al afecțiunilor psihiatrice, în cursul anului 2021 a fost înregistrat un număr de 30 de pacienți care primeau medicație psihotropă. De asemenea, din relatările personalului medical a rezultat faptul că în urmă cu circa 2 luni a existat o persoană cu o simptomatologie psihiatrică complexă

și care a fost transferată și internată la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduți din județul Iași.

Există și un Registru de internări în spital în care era consemnat un număr de 7 cazuri în anul 2020 și un caz în anul 2021. Pacienții respectivi fuseseră trimiși la Penitenciarele-Spital din Târgu-Ocna și Poarta Albă, iar motivele constau în afecțiuni psihiatrice, infecții de cauză neprecizată, tuberculoză pulmonară activă, infecție HIV.

Referitor la asigurarea serviciilor stomatologice pentru persoanele arestate din relatările personalului medical a rezultat faptul că, deși la nivelul Centrului Medical Județean Suceava exista un cabinet stomatologic dotat în mod corespunzător, **nu era angajat medic stomatolog**, astfel încât tratamentele erau asigurate de către Spitalul de Urgență din Suceava.

Au fost studiate prin sondaj fișele medicale ale persoanelor private de libertate. Acestea conțineau date despre diagnosticele persoanelor custodiate în centru, antecedente medicale, un examen clinic general, existând de asemenea și un formular de consimțământ informat prin care aceștia își manifestau acordul pentru evaluarea stării de sănătate, cu scopul precizării unui diagnostic și formarea unui program terapeutic individual prescris de medicul specialist.

Persoanele aflate în arest preventiv beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul care asigură asistența medicală în Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă sau de alți medici specialiști. La cerere, puteau fi solicitate și anumite medicamente și materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, cu acordul medicului care asigură asistența medicală în centru. Medicamentele prescrise de către medic, ce urmau să fie distribuite persoanelor private de libertate, erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, într-un dulap amenajat în cadrul centrului.

Potrivit documentelor prezentate și în urma discuțiilor cu personalul medical, a rezultat faptul că tratamentele recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate atât de către personalul medical în timpul programului de lucru, cât și de personalul operativ (agenți) în afara acestuia, în urma indicațiilor cadrelor medicale. **Nu erau astfel respectate prevederile procedurii de sistem elaborate de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. De asemenea normele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) recomandă ca distribuirea și administrarea tratamentului medical să fie făcută numai de către și în prezența personalului medical deoarece personalul operativ nu are pregătirea necesară și nici atribuții pentru desfășurarea acestei activități. Drept urmare, membrii echipei de vizitare consideră necesar luarea măsurilor astfel încât distribuirea tratamentelor persoanelor private de libertate să fie făcută numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile procedurilor de sistem elaborate de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne, precum și cu recomandările cuprinse în normele CPT.**

Dacă la examinarea persoanelor private de libertate se constata că acestea au fost supuse unor acte de tortură și/sau prezentau pe corp urme de violență, acestea erau consemnate în detaliu în fișa medicală, întocmindu-se cu acest prilej și o notă de constatare. Din studierea documentelor a rezultat faptul că de la începutul anului și până la data efectuării vizitei au fost 5 cazuri de constatare și raportare a mărcilor traumatice. Au fost studiate în mod aleatoriu aceste documente, constatându-se faptul că Notele privind constatarea plăgilor traumatice erau completate în totalitate cu informații referitoare la data examenului medical, descrierea cazului din punct de vedere clinic, instituția, numele, prenumele și funcția persoanei competente căreia i-au fost transmise, data și ora transmiterii acestei note, precum și gradul, numele și prenumele personalului medical care a transmis nota, fiind de asemenea completate diagnosticele medicale precum și schițele anatomice referitoare la examinarea torturii și a relelor tratamente. Din informațiile furnizate de personalul Centrului Medical Județean Suceava a reieșit că s-au înaintat sesizări către Parchete, cu respectarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. **Referitor la aceste sesizări transmise de către personalul Centrului Medical Județean Suceava, instituția Avocatul Poporului**

urmează să sesizeze Parchetul de pe lângă Judecătoria Fălticeni și Judecătoria Gura Humorului cu privire la aspectele constatate.

Conform informațiilor furnizate de către personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava, de la începutul anului 2020 și până la data efectuării vizitei nu au fost înregistrate cazuri de refuz de hrană, sinucideri sau decese.

În ceea ce privește acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri, în fișa medicală erau consemnate sub semnătura persoanei private de libertate informații legate de consumul de droguri. Din informațiile furnizate de personalul medical și din studierea Registrului pentru evidența consumatorilor de droguri a rezultat faptul că la nivelul Centrului, în anul 2021, a fost înregistrat un număr de 7 persoane consumatoare de substanțe etnobotanice, cocaină, heroină, pentru fiecare caz fiind luată legătura cu Agenția Națională Antidrog prin Centrul de prevenire, evaluare și consiliere antidrog Suceava.

Exista și un Registru de recoltare probe biologice, în care era consemnat un număr de 4 cazuri ale unor persoane cărora le fusese recoltată sputa pentru diagnosticarea infecției COVID-19. La nivelul centrului exista și un Registru de luare în evidență și monitorizare a femeilor gravide, în care, pentru anii 2020, 2021 nu era consemnat niciun caz.

Cu privire la dreptul la hrană și condițiile de servire a mesei, din informațiile furnizate de conducerea centrului a rezultat faptul că aceasta era asigurată de o firmă specializată pe baza unui contract de prestări-servicii. Persoanele private de libertate serveau masa în camerele de detenție conform unui program zilnic prevăzut și în Regulamentul de ordine interioară. Hrana era porționată separat pentru fiecare persoană alocată la drepturi de către societatea distribuitoare și ambalată corespunzător în ambalaje de unică folosință. Zilnic se recoltau probe de hrană, care erau păstrate la frigiderul din dotarea Centrului, conform prevederilor sanitar-veterinare. Normele de hrană și valorile calorice ale hranei erau stabilite prin contractul de prestări servicii sus menționat. Spre exemplu la data efectuării vizitei se serveau la micul dejun: ceai, pâine, telemea, biscuiți, marmeladă; la prânz : ciorbă de fasole cu tăiței, pilaf cu legume și porc; la cină: salată orientală. Din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit că programul de masă era respectat, iar hrana era corespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ. De asemenea, potrivit informațiilor furnizate de către conducerea centrului, în perioada analizată (anii 2020-2021) nu au fost înregistrate plângeri referitoare la calitatea și cantitatea hranei servite.

În timpul vizitei în centru membrii echipei de vizitare au identificat un spațiu dotat cu 3 frigidere, în care se păstrau alimentele primite de persoanele private de libertate, în pachete. În același spațiu erau amplasate și dulapuri pentru păstrarea obiectelor personale ale persoanelor private de libertate.

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nu avea angajat asistent social, activitatea specifică fiind realizată de către agenții centrului.

Referitor la respectarea dreptului la informare și asigurarea legăturii cu exteriorul, membrii echipei de vizitare au reținut că, la intrarea în centru, era amplasat un avizier unde erau afișate mai multe materiale informative, cum ar fi: programul de acordare a dreptului la pachet suplimentar cu ocazia sărbătorilor, lista cu bunurile care pot fi cumpărate, păstrate și folosite de către persoanele private de libertate, regulamente, plan de evacuare etc.

Existau televizoare în toate camerele de cazare, iar programul zilnic de vizionare era de la ora 8,00 până la ora 22,00 (deși în timpul interviurilor unele persoane de libertate au declarat că au acces non-stop la televizor).

În anul 2021, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Suceava a implementat un nou sistem telefonic prin amplasarea de aparate telefonice în toate camerele de cazare, bibliotecă, curte de plimbare, accesul persoanelor private de libertate la telefoane făcându-se cu ajutorul unui card digital. Pentru a beneficia de convorbiri telefonice, persoanele private de libertate trebuiau să adreseze o solicitare către conducerea unității în care menționau maxim 10 numere de telefon pe care doreau să le apeleze pe durata aflării în detenție. Ulterior aprobării, datele conținute în solicitare erau introduse în sistemul digital, care genera un cod pe care persoana privată de libertate urma să-l introducă în aparatul telefonic ori de câte ori dorea să inițieze o convorbire telefonică.

Vizitele se acordau în fiecare zi a săptămânii, criteriul în baza căruia se făcea programarea săptămânală și zilnică a vizitelor fiind inițiala numelui persoanei private de libertate, existând un grafic în acest sens la intrarea în sediul Inspectoratului de Poliție Județean Suceava. La camera de vizite erau amenajate 2 posturi de vizitare cu geam separator, iar discuțiile dintre vizitator și persoana privată de libertate aveau loc prin intermediul receptoarelor telefonice. În timpul unei vizite erau admiși maxim 4 vizitatori la o persoană privată de libertate.

Referitor la dreptul de a efectua cumpărături, conform informațiilor primite de la personalul centrului, în ziua de joi a fiecărei săptămâni se înregistrau solicitările pentru cumpărături, iar vinerea persoanele private de libertate primeau cumpărăturile solicitate. Nu au fost înregistrate nemulțumiri sau plângeri legate de accesul la cumpărături, în perioada analizată.

Pentru asigurarea dreptului la plimbarea zilnică, persoanele private de libertate aveau la dispoziție o curte de plimbare cu suprafața de 50 mp, semiacoperită, care putea fi utilizată și pe timp ploios. La curtea de plimbare putea fi efectuate și unele exerciții fizice, acesta fiind dotată cu 2 spaliere pentru exerciții fizice și bare pentru tracțiuni. Totodată, **existau și câteva biciclete fitness, la data efectuării vizitei fiind defecte. Membrii echipei de vizită consideră că persoanele private de libertate trebuie să aibă mai multe opțiuni de a face mișcare sau sport drept urmare, consideră necesar să se efectueze demersuri pentru dotarea curții de plimbare cu mai multe aparate și materiale sportive, precum și repararea bicicletelor defecte.**

Referitor la colaborarea cu organizațiile neguvernamentale active în domeniul promovării și protecției drepturilor omului, conducerea centrului a comunicat membrilor echipei de vizită că, în anii 2020 și 2021, **nu au fost vizite ale acestora în centru și nici nu existau colaborări cu organizații neguvernamentale care să deruleze programe în centru. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare apreciază că ar fi benefică cooptarea unor organizații neguvernamentale care au ca obiect de activitate promovarea și respectarea drepturilor omului, pentru a derula programe în centru, mai ales cu persoanele vulnerabile – minori, persoane fără resurse familiale și materiale (cazuri sociale), mame cu copii etc., suplinind în acest fel oferta de servicii (psihologice, de asistență socială, medicală etc.) a centrului.**

Conform datelor furnizate de conducerea centrului, în anul 2021 s-au înregistrat 3 solicitări ale unor persoane private de libertate de a beneficia de asistență religioasă, drept care le-a fost acordat după aprobarea solicitărilor de către conducerea unității.

Membrii echipei de vizită au analizat Registrul de evidență vizite, pachete și sume de bani și nu au observat discrepanțe sau erori în modul de completare al registrului. La rubrica observații din Registru erau consemnate sumele de bani primite, hainele de schimb sau pachet cu menționarea greutății acestuia. În perioada 04.01.2021-21.04.2021 fuseseră înregistrate 325 de vizite. Din registru a mai reieșit și faptul că familiile persoanelor private de libertate trimiteau sume de bani și prin intermediul avocatului, aspect confirmat și de conducerea centrului.

În Registrul de evidențiere a scoaterilor la curtea de plimbare erau consemnate data și intervalul orar petrecut la curtea de plimbare, iar la sfârșitul rubricăției se făceau mențiuni în legătură de comportamentul persoanei private de libertate. De asemenea, erau înregistrate și refuzurile de a ieși la curtea de plimbare. S-a observat că în registru erau consemnate și perioade mai mici de o oră petrecută în curte, cauza fiind refuzul persoanei private de libertate de a sta o oră la curtea de plimbare. Programul la curtea de plimbare se derula doar prin scoaterea persoanelor private de libertate cazate în aceeași cameră.

Cu privire la alte aspecte surprinse în timpul vizitei, membrii echipei de vizitare au reținut că în centru era amenajată o frizerie dotată cu scaun special și mașină de tuns, dar nu exista un frizer angajat al centrului, acest serviciu fiind asigurat de persoanele private de libertate, în mod reciproc.

De asemenea, în timpul vizitei în centru membrii echipei de vizită au observat că pe interiorul ușilor camerelor de detenție erau afișate mai multe documente informative, cum ar fi: Extras din Regulamentul de Ordine Interioară al Centrului, Anunț privind instaurarea stării de urgență în România,

Programul zilnic de activități, etc. În unele camere vizitate exista câte un exemplar din Regulamentul de organizare și funcționare al centrului de detenție.

Persoanele private de libertate intervievate au declarat, în condiții de confidențialitate, că au acces la toaletă, ori de câte ori au nevoie, chiar și pe timpul nopții. De asemenea, respondenții s-au declarat mulțumiți de condițiile de cazare din centru și de hrana oferită de firma de catering. Nicio persoană interviuată nu avea cunoștință despre incidente sau agresiuni ale căror victime să fi fost persoane private de libertate custodiate în centru, ori despre situații de tratament discriminatoriu sau acte de agresiune fizică, verbală sau de altă natură, săvârșite asupra persoanelor custodiate. De asemenea, au menționat că aveau relații bune cu personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava și le era respectat accesul la avocați, iar vizitele din partea familiilor se desfășurau în condiții corespunzătoare.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

A) Conducerii Inspectoratului de Poliție al Județului Suceava să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Continuarea demersurilor pentru demararea proiectului de construire a unui nou centru de reținere și arestare preventivă supraterran, cu dotările și capacitatea corespunzătoare necesităților.
2. Ocuparea posturilor vacante din statul de funcții al Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava, având în vedere volumul mare de activități și de documente gestionate, precum și necesitatea asigurării în condiții corespunzătoare a drepturilor persoanelor private de libertate (dreptul la apărare, petiționare, corespondență, vizită, pachete etc.).

B) Conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Luarea măsurilor necesare astfel încât distribuirea tratamentelor persoanelor private de libertate să fie făcută numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile procedurilor de sistem elaborate de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne și cu recomandările cuprinse în normele CPT.
2. Continuarea demersurilor pentru obținerea Autorizației Sanitare de Funcționare a Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Suceava.
3. Respectarea în continuare a măsurilor pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.
4. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin efectuare acțiunilor de igienizare în camere și la grupul sanitar cu o frecvență mai mare, eventual în baza unui plan săptămânal
5. Dotarea curții de plimbare cu aparate și materiale sportive, precum și repararea bicicletelor defecte, astfel încât persoanele private de libertate să aibă posibilitatea de a se odihni, relaxa sau efectua exerciții fizice.
6. Identificarea și cooptarea unor organizații neguvernamentale care au ca obiect de activitate promovarea și respectarea drepturilor omului, pentru a derula programe în centru, mai ales cu persoanele vulnerabile – minori, persoane fără resurse familiale și materiale (cazuri sociale), mame cu copii etc.

7. Continuarea informării și conștientizării persoanelor private de libertate privind prevenirea răspândirii SARS-CoV-2.

Bacău, 04.06.2020